

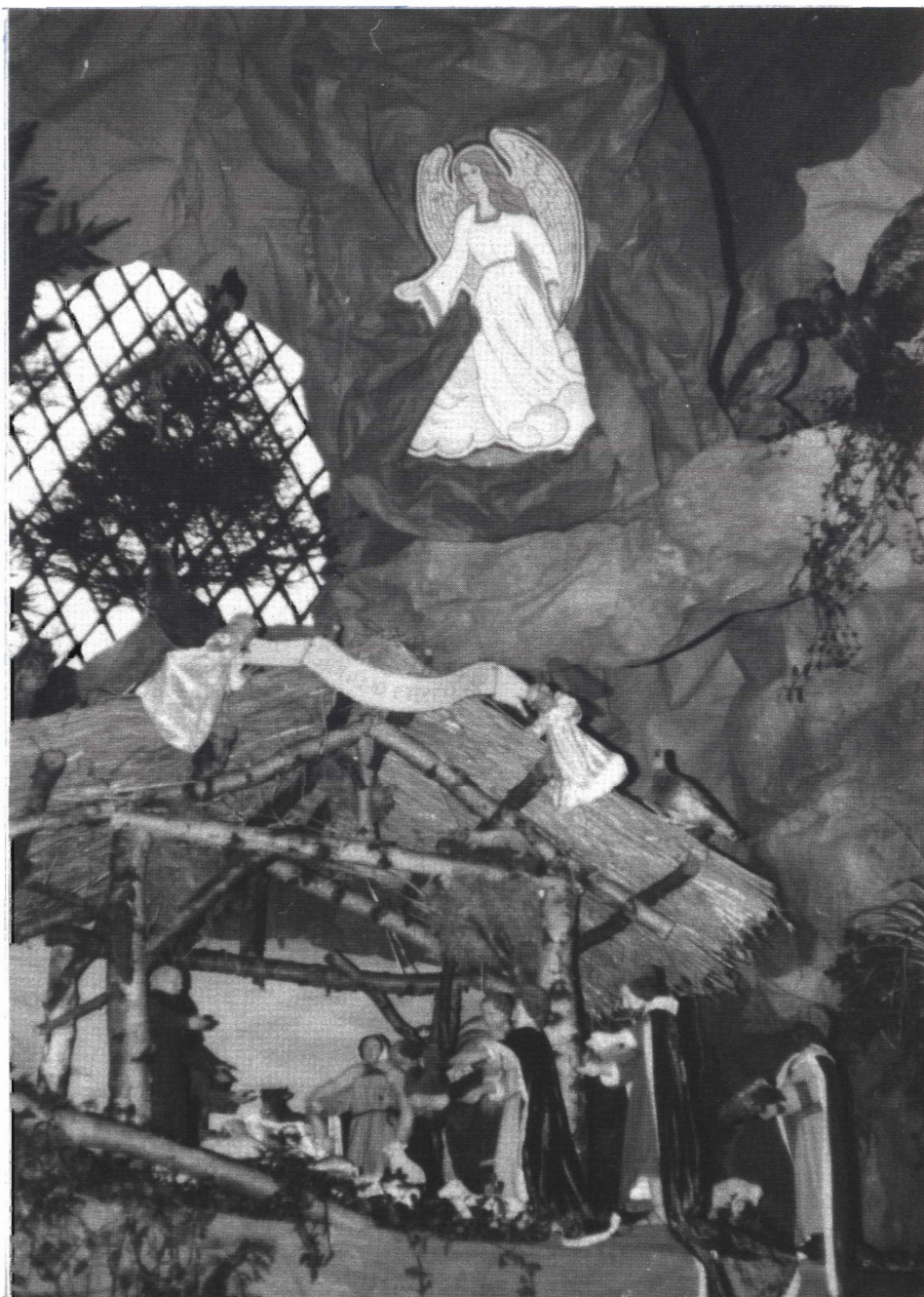
DE MILLEGEMVRIEND

5e jaargang, nr.6
december 1992

MEDEDELINGSBLAD VAN DE
V.Z.W. MILLEGEMVRIENDEN

*Verantw. uitgever: F.Schelfhout,
Herentalsebaan 85, 2520 RANST, tel. 03/353.17.70.
Bankrekening MILLEGEMVRIENDEN-Ranst: 733-1311310-94*

De pastoor van Ranst en Millegem naar de notaris.

Op **31 juli 1772** compareerde voor Petrus Franciscus Berckmans, *openbaar notaris bij den Souvereijnen Raede van Brabant geadmiteert, binnen de stad Lier residerende, Den Eerweerdigen Heere Christianus Allaerts Pastor van Ranst ende Millegem.* (1)

De notaris en de getuigen verklaren dat pastoor Allaerts hen bekend zijn en dat hij *gesondt van lichaeme, gaende ende staende, zijn verstand, memorie ende vijff zinnen over alles wel magtigh ende volcomentlijck gebrueckende* is.

De pastoor overweegt *de broosheid des menschen nature, de zekerheid van de dood, ende d'onseker ure dier, alvolgens niet trachtende van dese weirelt te scheijden, sonder alvorens te hebben gedisponeert van zijne teijdelijcke goederen, hem bij God almachtigh, op deser aerde verleent.* Daarom maakt hij zijn testament *ende ordonantie van laesten wille... uyt lieberen wille.*

Eerst beveelt de testateur zijn ziel aan, *zoo haest die door den wille Gods uijt zijn sterffelijck lichaem zal scheijden, in de bermhertigheijd van God almachtigh ende in de intercessie* (2) *van d'alderheijligste maghet ende moeder Gods Maria ende van alle heijligen ende zijn dood lichaem de geweijde aerde.*

Pastoor Allaerts verlangt begraven te worden in de kerk van Ranst aan het O.L.Vrouwe–altaar onder de zerk die hij daar reeds heeft doen leggen *tot gedachtenisse van zijn moeder, Elisabeth Theresia Colibrandt, waer inne den datum van sijns heere testateurs sterffdaege zal worden gekapt door eenen steenhouder.*

De begrafenis moet geschieden *met de plechtigheijd van eene eereijcke uijtvaert naer staet ende conditie.* Pastoor Allaerts bepaalt dat er op deze uitvaardienst op het hoofdaltaar zullen branden *acht wassche keirssen ieder van een pond, ende twee geleijcke keirssen op de groote staende kandelaeren, ende op iederen zeijd authaer vier ponden wassche keirssen, de reste aen het Baer.*

Verder bepaalt de pastoor dat er na zijn *affleijvigheijd* op de eerste geschikte dagen tot *laeffenisse zijnder ziele*, in de kerk van Ranst, zeven solemnele requiem–missen zullen *gesongen* worden. Hiervoor moet aan de celebrant voor elke mis vier schellingen betaald worden en aan de koster twee. Aan de **arme en behoeftige** mensen van de parochie van Ranst, die in de voornoemde missen en de uitvaardienst aanwezig geweest zijn, moeten vijf zakken rogge in gebakken broden uitgereikt worden.

Na zijn overlijden moeten er ook nog *tot zijnder ziele laeffenisse tweehonderd* missen gecelebreerd worden aan de prijs van acht stuivers per mis. Van deze missen moeten er vijftig gecelebreerd worden in de kerk van Ranst, de andere *alwaer den heere executeur zal gelieven.*

Voorders wild ende ordonneert hij heere testateur, dat er tot laeffenisse, zoo van zijne ziele als de gene van zijne ouders joannes Baptista Allaerts ende Elisabeth Theresia Colibrandt ontrent sijnen sterffdaege jaerelijckx zal gesongen worden een solemneel jaergeteijde ende gelesen worden twee missen, mitsgaeders dat zijnen naem zal gelesen worden op het sondaghs

(1) Stadsarchief Lier, n° 1525, copie van stuk welwillend bezorgd door F. Haverhals, Vremde.

(2) Tussenkomst.

gebed. Hiervoor moet aan de celebrant twee gulden en acht stuivers betaald worden en aan de koster veertien stuivers, de kerk krijgt hiervoor een gulden.

Deze sommen zullen betaald worden met de intresten van een kapitaal van **vierhonderd gulden** wisselgeld. Het overschot van deze intresten zal elk jaar uitgedeeld worden door de pastoor van Ranst, op de dag van het jaargetijde, aan twaalf arme mensen van de parochie van Ranst, *die op de vermaninge van den heere pastor in het jaergetijde sullen present zijn geweest.*

Het kapitaal van 400 gulden waarvan hierboven gesproken wordt, moet gevonden worden uit de intrest van een kapitaal van **duizend gulden** dat de testateur, pastoor Allaerts, bezit ten laste van *de Croone van Sweden.*

Ook laat pastoor Allaerts aan zijn dienstboden, *die ten teijde van zijn overleijden bij hem zullen wonen,* ieder een som van 25 Pattacons. Aan Maria Elisabeth Christiana Allaerts, *van welke hij heere testateur peter is,* laat hij een som van 100 gulden.

Zijn zuster, Anna Theresia Allaerts, *Beggijntien op den grooten Begijnhove tot Loven,* krijgt al zijn ongemunt zilverwerk.

Al zijn overige bezittingen, *allen de gene hij heere testateur met zijne dood zal comen te ontruijmen,* laat hij aan bovenvermelde zuster Anna Theresia Allaerts, Beggijntien, voor een vijfde deel in volle eigendom. Aan zijn zuster Joanna Catharina Allaerts, jonge dochter, en zijn broeder, Ferdinandus Allaerts, en Maria Ludovica Allaerts gehuwd met Henricus Mas.. voor drie vijfde delen.

Ende op dat dit zijn tegenwoordigh testament te beter zal worden volbragt, zoo kiest ende nomineert hij heere testateur als Executeur van t' zelve den Eerweerdigen heere Gaspar Emanuel Barbiers vice pastor in Ranst ende Millegem, gevende den zelve alsulcken maght, als eenen Executeur testamentair naer rechte behoort, ende voorders, om zijn sterffhuijs in alles te effenen ende des aengaende alles meer te doen allen het gene hij in raede goedduncken zal, biddende den zelve dien last te aenveerden, laetende ende maeckende aen den zelve voor zijne te doene devoiren, eene somme van een hondert Guldens.

De getuigen bij dit testament waren Christophorus Van Seur en Alexius Josephus Gislen.

Pastoor Christianus Allaerts was geboren rond 1715 en werd in 1749 pastoor van Ranst en Millegem. Hij overleed te Ranst op 3 mei 1794.

Ondanks het triestige weer ...

was de **SINT ELOOIVIERING** te Millegem op 29 december 1992 weer eens een groot succes. In het propvolle kerkje werd de mis opgedragen door E.H. J.Smets, diocesaan proost der Sociale Werken en E.H. H.Belmans rector te Millegem. De Koninklijke Harmonie "De Verbroedering" uit Wommelgem, die voor de muzikale opluistering zorgde, werd gedirigeerd door M.Hoeylandt en bracht "Die Deutsche Messe" van Frans Schubert.

De metaalbewerkers uit Wommelgem hadden een pracht van een Sint-Elooi-beeld mee naar

Millegem gebracht. Onze Sint-Antonius was er maar een klein manneke bij, maar die komt in januari wel aan de eer. Dit Sint-Elooibeeld stond eertijds in de kerk van Wommelgem, doch was sedert jaren ergens op een zolder van de pastorie beland waar het stond te verkommeren. Jos Van Boeckel, een geboren Broechemnaar die sedert 1962 naar Wommelgem trok, liet het beeld restaureren en verfraaien en bewaart het met akkoord van de kerkfabriek bij hem thuis. De mooie Sint-Elooi-tekening die in ons vorig nummer werd afgedrukt werd gemaakt aan de hand van dit beeld.

Er was dit jaar een afvaardiging van het Sint-Elooi-broederschap uit Utrecht naar Millegem gekomen en ook Euro-parlementslid Leo Tindemans was weerom in Millegem aanwezig.

De deelneming van paarden en landbouwtractoren was massaal te noemen en voor de eerste keer waren er ook "hondenkarren" aanwezig. Na de mis werd de ruiter- en tractorenstoet door een enthousiaste *geparaplude* menigte voor het kerkje begroet. Onder bescherming van een hondertal regenschermen werd de traditionele toespraak van Georges Vermeulen beluisterd en daarna werden paarden en tractoren gezegend.

We hebben nog nooit zoveel mensen voor ons kerkje met regenschermen zien staan. Er was ondanks de regen méér volk gekomen dan de vorige jaren en al die nattigheid kon het publiek niet naar huis jagen, want de mensen bleven nog lang napraten en zij hoefden daarbij geen koude te lijden daar er zowel oxo als genever en soep door de inrichters voorzien was.

Versteeven zynde van de koude ...

Aan de grens van de vroegere parochie Millegem, in de Eekstraat in het huidige Vremde op ongeveer 800 meter van Millegemkerk, werd in 1830 een man dood aangetroffen. Het overlijdensregister van de gemeente Vremde geeft ons meer informatie over wie, hoe en wat :

*.... Voor ons Cornelius De Laet, Burgemeester en openbaeren Ambtenaer van den Borgerlyken Stand der gemeente Vremde, kanton van Wilryck, distrikt en provincie Antwerpen, zyn gecompareert : Petrus franciscus Ceuppens, oud acht en dertig jaeren twee maenden, en Petrus Hens, oud vier en veertig jaeren, zeven maenden, beyde landbouwers, gehuysvest te Vremde; De welke ons verklaert hebben, dat **Franciscus Rumoldus Meylemans**, geboren te Contich, provincie Antwerpen den negen en twintigsten julius zeventien honderd vier en zestig; oud vyf en zestig jaeren zes maenden eenen dag, jongman, uytoeffenende geen beroep, en hebbende geene vaste woonplaats, **rondzwervende** deeze en omliggende gemeentens; wettigen zone van de overledene joannes Meylemans en van Anna Maria Theys, overleden **gevonden** is in de eekstraet, gelegen in de eerste wyk, **versteeven zynde van de koude**; op heden vrydag negen en twintig januarius ten zes ueren des morgens; En de verklaerders hebben met ons geteekend de tegenwoordigen akt...*

"Rondzwervende deeze en omliggende gemeentens"... de landbouwers van Millegem zullen deze Franciscus Rumoldus wel allemaal goed gekend hebben. Gaande van hoeve tot hoeve om wat diensten aan te bieden in ruil voor "de kost". Misschien ook, hij was 65 jaar, om gewoon wat eten te vragen en overnachting tussen het hooi of stro in de schuur. Januari 1830, de koudste maand van het jaar. Gevonden om zes uur 's morgens, dus in de winter nog stikke-donker toen. Of was het in de sneeuw ? In elk geval blijkt dat boeren toen, ook 's winters, vroeg uit de veren waren. Het kan ook dat Franciscus Rumoldus reeds de avond tevoren gewoon langs de weg, in de hoop om nog een schuur te bereiken, van uitputting gestorven is.

Dit is het laatste nummer van de vijfde jaargang...

Ons volgend nummer verschijnt in februari 1993. Wij hopen natuurlijk dat u tegen die tijd uw **abbonement voor 1992** reeds vernieuwd hebt. Kent u nog vrienden of familieleden die ons informatieblaadje nog niet hebben ontdekt ? Dit is een gelegenheid om in te haken.

Omdat wij overtuigd zijn dat ons aantal abonnementen even hoog zal blijven of misschien nog zal verhogen, kunnen wij de prijs dezelfde houden als vorig jaar. Dus voorlopig nog geen **indexering** bij ons : voor een gans jaar **slechts 200 frank**. Abonnementen die wij met **de post** moeten versturen – en de post is niet goedkoop – mogen op vrijwillige basis iets méér storten.

U kunt dit bedrag overschrijven op onze rekening nr. **733-1311310-94** , MILLEGEMVRIENDEN v.z.w. – Ranst, met vermelding: "*Abonnement 1993 – De Millegemvriend*". Hiervoor kunt u bijgevoegd overschrijvingsformulier gebruiken. Het is natuurlijk ook mogelijk om 200 frank te bezorgen aan een van onze bestuursleden, doch geef er dan een briefje of kaartje bij met uw naam en adres. **Zo simpel gaat dat bij ons !**

Wij herdenken enkele lezers van De Millegemvriend en sympathisanten van ons kerkje die ons in het voorbije jaar ontvielen :

Aloïs SLEDSSENS, echtgenoot van Maria Van der Voort, woonde te Wommelgem,
A.Mortelmansstr. 40.

Geboren te Wommelgem op 22 september 1924 en aldaar overleden op 9 juni 1992.

Aloïs lag mee aan de basis van het in-stand-houden van de Sint-Antoniusviering te Millegem. In ons januari-nummer 1989 schreef hij voor ons een zeer gewaardeerde bijdrage over de Sint-Antoniusviering te Millegem.

Bertha DE WOLF, weduwe van Jules Wynants, wonende in de Sint-Antoniusstraat 31.

Zij was dochter van Petrus Ludovicus en Joanna Maria Adams.

Geboren te Borsbeek op 18 november 1910 en overleden te Lier op 28 juni 1992.

Marcel DILLEN, weduwnaar van Viktorina De Wever, woonde te Sint-Katelijne-Waver,
Borgersteinlei 172.

Geboren te Broechem op 26 juni 1915 en overleden te St.-Kat.-Waver op 28.6.1992.

Marcel was een gewaardeerd heemkundige te Katelijne-Waver, doch was tevens geïnteresseerd in zijn geboortestreek (Broechem) waartoe hij ook Millegem rekende. Hij was daarom van den beginne geabonneerd op De Millegemvriend.

Louis LEYSEN, echtgenoot van Anna Cami, woonde in de Profeetstraat 52.

Hij was zoon van Alphonsus Franciscus en Leonia Livina Van Sprengel.

Geboren te Deurne op 6 juli 1923 en overleden te Lier op 9 juli 1992.

Marcel FRANS, echtgenoot van Maria Rosalia Van de Mieroop, woonde in de Profeetstr. 64.

Hij was zoon van Josephus Franciscus en Theresia Maria Josepha Govaerts.

Geboren te Ranst op 21 februari 1928 en overleden te Lier op 31 oktober 1992.

Wij bieden aan de families onze kristelijke deelneming aan en vragen de kerkgangers bij een bezoek aan ons kerkje nog eens aan hen te denken : " Bid voor de sielen ".

Ons volgende concert ...

het tweede in de reeks 1992-93 op zaterdag 30 januari belooft weer een topper te worden. We stellen onze muzikliefhebbers het **Quartetto d'Oro** voor die ons werken brengen van Mozart, Rossini e.a.

Francis POSKIN

Hij begon zijn fluitstudies op 8-jarige leeftijd. In 1979 behaalde hij de regeringsmedaille voor fluit en werd eerste laureaat van de Pro Civitate wedstrijd. Een jaar later behaalde hij dezelfde resultaten in de discipline kamermuziek.

Na het behalen van de eerste prijs fluit en kamermuziek aan het Conservatorium te Brussel wordt hij aanvaard in de klas van Maxence Larrieu te Genève. Terug in Brussel behaalt hij het hoger diploma kamermuziek met pianist Luc Devos. Hij vervolmaakt zich nog verder bij enkele vooraanstaande meesters zoals o.a. Andreas Adorjan te München en Michel Debost te Parijs.

Sinds 1989 is hij als solist verbonden aan de Vlaamse Opera. Als solist treedt hij op in binnen- en buitenland. Tenslotte is hij de fluitist van het blaaskwartet "Arcane".

Reinilde LEYERS

Zij begon haar muzikale studies met piano en gitaar. Op 16-jarige leeftijd kiest ze voor een verdere opleiding aan de kunst-humaniora van het Lemmens-instituut te Leuven. Naast het hoofdinstrument piano begint ze ook viool te studeren.

Na de humaniora kiest ze voor viool op aanraden van vioolpedagoog, Andre Delcourte, bij wie ze verder studeert. Kamermuziek volgt ze bij Hans Mannes en Patrik Peire.

Ze behaalt de eerste prijs viool en het Laureatsdiploma van het Lemmensinstituut. Verder vervolmaakt ze zich bij violist Franco Gulli aan de Academia Chigiana te Siena (Italië). Sinds 1989 is zij als solist verbonden aan het orkest van de Vlaamse Opera o.l.v. Rudolf Werthen.

Beatrice DEROLEZ

Na de regeringsmedaille altviool en kamermuziek behaald te hebben, ging ze studeren aan het conservatorium van Gent en Brussel. Ondertussen werd ze laureate van de "Nationale Muziekwedstrijd Antwerpen" en van "Jong Talent Astoria Brussel".

Ze volgde cursus bij Emil Cantor, A.Ligetti en André Gertler. Ze beëindigde haar conservatoriumstudies met het Hoger Diploma altviool (klas van prof. E.Schiffer) en de eerste prijs Kamermuziek met onderscheiding.

Verscheidene jaren lid van het Nieuw Belgisch Kamerorkest, het ECCO (European Community Chamber Orchestra), het ECYO (European Community Youth Orchestra) is ze thans verbonden aan de Vlaamse opera als Eerste Soliste.

Ze is assistente altviool aan het Koninklijk Muziekconservatorium te Brussel. Tenslotte maakt ze ook deel uit van het Ysaÿe-strijkkwartet.

Peter VAN DER WEERD

Hij werd geboren in 1963 te Leeuwarden, alwaar hij op 11-jarige leeftijd zijn cellostudies aanving bij Marius van Delden, solo-cellicist van het toenmalige Frysk Orkest. Hij vervolgde zijn opleiding bij o.a. Elias Arizcuren aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam, alwaar hij in 1988 met grote onderscheiding zijn eindexamen aflegde.

Jarenlang maakte hij deel uit van o.m. het Europees Jeugdorkest en werkte samen met grote dirigenten als van Karajan, Solti, Abbado en Dorati, hetgeen hem er toe aanzette zich in het dirigeren te bekwaamen. In april jl. leidde hij met succes de opera "Der Apotheker" van J.Haydn bij de kameropera Transparant in Antwerpen.

Als dirigent was hij onlangs hoogste laureaat van het jongste dirigentenconcours "The Masterplayers" te Berlijn. Momenteel is hij als eerste solist verbonden aan de Vlaamse Opera.

*U kunt hen beluisteren
op 30 januari
in het kerkje van Millegem.*

Met honderden kaarsen ...

wordt ons kerkje van Millegem elk jaar verlicht tijdens de **Kerstmisviering**. Dat is nu reeds zovele jaren een traditie en alleen Gust De Wolf weet nog hoe dat eertijds allemaal begonnen is. Gust bouwde destijds, samen met zijn broer Jos, een pracht van een Kerststal en wist toen ook een " *sponsor* " te vinden die de kaarsen leverde om heel het kerkje met kaarsen te verlichten. Millegem kreeg daardoor een zekere vermaardheid. Reden dus voor Gust om dat zovele jaren vol te houden en vóór enkele jaren was hij dan ook aan de jubileum-uitgave van zijn stal en verlichting toe. De sponsor van die kaarsen heette toen nog niet "Sponsor", dat woord was in die tijd nog bijlange niet uitgevonden. Men schonk gewoon kaarsen aan een kerk uit **devotie**. Trouwens die kaarsen werden vroeger anders genoemd, men zei "**bougies**". Thans regelt Gust dat met de zuster en die zorgt dan wel dat er voldoende kaarsen in het kerkje aanwezig zijn.

Eeuwenlang hebben **kaarsen** een belangrijke rol vervuld in het volksleven, zowel op het vlak van de huisverlichting, als op het gebied van de volksdevotie en de kerkelijke liturgie (1). Bijenwas werd aanvankelijk en meestal aangewend als basismateriaal voor het maken van kaarsen, doch later werd ook stearine of een mengsel van stearine en paraffine gebruikt.

De Katholieke Kerk hield zich nogal streng aan het gebruik van bijenwas voor kaarsen voor de liturgie. Deze reglementering heeft er dan ook toe bijgedragen om de bijenteelt te bevorderen en eeuwenlang in stand te houden. De beschermheilige van de **imkers** ofte bijentelers, **Sint-Ambrosius** afgebeeld met zijn bijenkorf, vinden we dan ook nog in vele kerken terug. Kaarsen op basis van runder- en schapenvet (*rute Keersen*) werden dus niet in de kerk gebruikt, een reden hiervoor was ook dat deze roet- of vetkaarsen een vette walm en een hinderlijke geur verspreidden. Vele eeuwen werden kaarsen voor verlichting en devotie enkel in de kerken gebruikt. Thuis behielpen de mensen zich met het licht van het vuur uit de open haard en gingen *met de kippen slapen en stonden met de kippen op*.

Sinds de middeleeuwen werden er al kaarsen op het altaar geplaatst. In kerken met oude altaren vindt men nog de prachtige kandelaars, meestal drie links en drie rechts op het altaar geplaatst. Die kaarsen op het altaar werden dan vóór de mis door de misdienaars met een wiek op een lange stok aangestoken en na de mis weer gedoofd. Zo kregen de misdienaars wel eens de spotnaam van "**Keskes-pissers**".

De Paaskaars kreeg in de kerk ook een bijzondere plaats en betekenis. Zij werd in de Paasnacht gewijd en ontstoken als het symbool van de verrezen Christus. Het **aantal kaarsen** dat bij kerkelijke plechtigheden werd gebruikt hing vroeger ook wel af van de rang van de celebrant ofwel bij een uitvaart van de stand (*rijkdom*) van de overledene. Zo lazen we op blz. 2 in dit nummer dat bij de begrafenis van Pastoor Allaerts in 1794 er **acht waskaarsen** van ieder een pond op het hoofdaltaar moesten staan en nog eens twee op de groote staande kandelaars. Op ieder zijaltaar moesten er nog eens vier staan en **de rest** rond de lijkbaar.

Met Kerstmis zullen er weer vele kaarsen branden in het kerkje van Millegem en meestal blijven de kaarsen er dan tot **na Driekoningen**, toch die kaarsen die voordien *de pijp nog niet aan Maarten gegeven hebben*.

U komt toch ook eens onze Kerststal bezoeken en onze kaarsen-zee bewonderen ?

(1) J.GERITS, *De kaars in het volksleven*, in: *Ons Heem*, jg. 45, 1991, blz. 120.

SINT - ANTONIUSVIERING

Zondag 17 januari 1992

9 u 30 EUCHARISTIEVIERING

opgeluisterd door jeugd- en kinderkoor De Fideeltjes

Na de Mis :

verkoop per opbod

van de offergaven

Zo hoog mogelijke biedingen,

gratis lachen,

Tegen matige prijzen :

warme en verwarmende dranken.

Breng, zo mogelijk, uw offergaven tijdens de offerande mee naar het altaar of bezorg deze vóór de Mis in het portaal.

Mededeling van het bestuur van de vzw Millemvrienden

Bij dit laatste nummer van de 5de jaargang past het u, in naam van alle Millegemvrienden, te danken voor de belangstelling die u voor ons informatieblad hebt betoond.

Wij zijn er van overtuigd dat u de volgende jaargang ook niet wilt missen, de informatie over het **hernieuwen van het abonnement** vind u elders in dit blad.

Daarnaast doen wij een oproep tot diegenen die geïnteresseerd zijn in de werking van onze vereniging en die **daar eventueel aan willen meewerken**, om contact op te nemen met onze voorzitter, Jos Poelmans, Sint-Antoniusstraat 24-A of met de redactie van dit blad, waar alle **informatie over de werking** van onze vereniging kan bekomen worden. Nieuwe leden ontvangen een lidkaart en worden uitgenodigd op de werkvergaderingen.